

Katajaiset

Suomi Seura Katajaiset

Seuralehti

2020 /3 Västerås

Katajaiset tidningen är skriven på finska. De viktigaste information finns även på svenska på Finska Föreningen Katajaiset hemsida. www.katajaiset.se.
Löpande information och senaste nytt finns på fb-sidan ”Finska Föreningen Katajaiset”

Tervetuloa syksy Uusi alku

Taimaassa James Bondin saarella (Kuva Toivon matka albumista)

Sivu 1	Etukansi	Sivu 2	Pääkirjoitus, Tietoa
Sivu 3	Viikkotapahtumat, Syksyn allakka	Sivu 4	Matkat raudan valmistukseen
Sivu 5	Lääketiede, Roistot liikkeellä	Sivu 6	Tulevaisuuden valtakirja, Sokeritoukka
Sivu 7	Katajaiset 60v	Sivu 8	Katajainen kansa esittelyssä

Tietoa

Uutissivut

www.katajaiset.se

Sieltä löytyy myös tämä lehti

Ajankohtaiset kuvat, ilmoitukset, kutsut ja muut tiedotteet löydät Katajaisten facebook sivuilta.
<https://www.facebook.com/groups/448043811970807/>
ja

<https://www.facebook.com/SuomiSeuraKatajaiset/>

Konttori

Suomitupa, puhelin 021-122208
Konttoristi, Riitta Vallius, puhelin 070-6305185
eposti: kontoret.katajaiset@telia.com

Aukioloajat

Maanantai ja Torstai klo 11.00 – 14.00
Lauantai, Varattuja saunavuoroja klo 14.00-18.00

Reportteri

Toivo Hoffrén, puhelin, 073-0302712
eposti: toivo@toivohoffren.com tai topi@live.se

Vuoden 2020 Jäsenmaksut:

Nuoret aikuiset 18-25v 70 kr,
Aikuiskortti 170 kr
Yksinhuoltajakortti 170 kr (yksi aikuinen ja lapset alle 18v samassa osoitteessa),
Perhekortti 340 kr (kaksi aikuista ja lapset alle 18v samassa osoitteessa)
Maksa: Pg 691713-2. Kirjoita henkilötiedot sekä ”Katajaiset jäsenmaksu 2020”

Katajaisten Suomitupa

Norra Lövuddenilla.
Osoite : Johannisberg 13, 72591 Västerås

Flexlinjen

Pysäkki 3206 on Suomituvan puomilla.
Sillä saa ajella yli 65 vuotiaat.
Tee hakemus ja lue lisätietoja osoitteesta,
<https://www.regionvastmanland.se>
Tilaa kyyti: 0771-890890 ma-la klo 9-17.

Katajaiset lehti

löytyy Katajaisten omalta kotisivulta
<http://www.katajaiset.se>

Katajaisten sivulta löydät myös vanhat lehdet, kuvakansiot sekä paljon tietoa seuran toiminnoista.

RSKL lehti

jaetaan suomiseurojen jäsenille Ruotsissa. Siinä on Katajaisilla puoli sivua omaan käyttöön.

RSKL kotisivulta

jäsenseurojen osastosta löydät Suomiseurojen lehtien viimeisimmät numerot.

Tervetuloa toimimaan

Katse suoraan eteenpäin! Hyvä se on sanoa, mutta kait siitä jonkinlaiset arvet jäi sieluun, vaikka monet selvisivätkin hengissä. Ruotsissa hallitus teki sellaisen tempun, että menee kauan maineen parantamiseen Maailmalla. Suomitupa oli lukossa sopivan ajan ja me olemme kykeneviä jatkamaan siitä mihin jäätin.

Kesän ajan pelasimme boulea keskiviikkoisin välimatkat säilyttäen.

Keskiviikkoisin istuimme Suomirannan nurmella picknick korit ruokaa ja juomaa täynnä. Siinä kerrottiin vointimme ja keskusteltiin sitä sun tätä ystävien seurassa. Västerås Summer Meet siirrettiin ensin elokuulle ja sitten poistettiin tämän vuoden ohjelmasta kokonaan. Toisaalta kuka se uskaltaisi matkustaa Ruotsiin.

Heinäkuulla pelasimme jo tuppea käsivarret ojossa. Rohkeimmat matkustivat lampien rannoille ja pikkuhiljaa lääninrajojen ulkopuolellekin. Karaokelaulajat heläyttivät säveliä Suomituvan terassilla ja kansa tanssi nurmella.

Kevät oli puolilämmän sulan talven jälkeen ja metsien marjat kukkivat kaikessa rauhassa. Kimalaiset pörräsivät kukasta kukkaan hedelmöittäessä satoa. Loppukesästä tätä suurta saalista poimittiin talven varastoihin. Sitten, kun aurinko siirtyy eteläiselle pallonpuoliskolle, meillä on vitamiinit kaapissa nautittavana.

Elokuulla saapui tosi lämpö meitä viihdyttämään. Lähes 30°C joka iltapäivä ja yötkin tarkeni ilman paitaa. Luonto tosin alkoi kyllästyä moiseen helteeseen ja kuivuuteen. Koivun lehdet kellastuivat ja hyvin alkanut sienisato alkoi käpristyä ennen maan pinnalle nousua.

Elokuun puolivälissä kuuntelin Koronauutisia. Jos meinaa päästä ulkomaille, niin tartunnan saajat on oltava alle 10 / 100 000 asukasta. Ruotsissa oli luku 31. Ruotsissa oli kuolleita yli 6700 ja Suomessa 333.

Syyskuulla aloitamme toiminnat vanhaan tuttuun tapaan viikko-ohjelman mukaisesti. Jokainen ottaa oman vastuun ja toimii sen mukaan. Muistetaan ja muistutetaan kuitenkin välimatkat ja eletään sen mukaisesti. Tarkista oman ryhmäsi alkamispäivä!

Ilosina siirrymme takaisin sinne vanhaan hyvään aikaan sopivilla välimatkoilla.

Virkeää syksyä kaikille!

Toivo Hoffrén

Katajaisten viikko ohjelma ja vetäjät

Maanantai

Kl 10:00 Tuppijaosto, kahdesti viikossa, kenen päässä kiertää veri parhaiten, Raimo Nyman

Kl 12:00 Ruoanlaitto ja ruokailu, keittiökerho, nyt tehdään suuri ryntäys luukulle, Liisa Väliiviita

Kl 13:00 Boule, talvella sisällä ja kesällä ulkona, kaikille nivelille, Toivo Hoffrén

Kl 14:00 Englannin kielen kurssi uudella kirjalla, tule ja kohenna taitojasi, Pirkko Eskola

Kl 18:00 Paritanssi, uusi alku samat tahdit, Soini Salmela

Tiistai

Kl 14:00 Näytelmäkerho, uudistunut ryhmä lahjakkaita, Liisa Väliiviita

Kl 17:30 Mieskuoro Anne Blomgrenin johdolla, Helge Lillkull

Keskiviikko

Kl 13:00 Askartelukerho, tee mitä kätesi ja tahtosi haluaa, Pauliina Mäkinen

Kl 18:00 Karaokealulajat kerho, (parillisilla viikoilla), Tauno & Tauno (tanssia lauantaisin).

Torstai

Kl 11:00 Tuppijaosto, aivovoimistelua istuen, Raimo Nyman

Kl 14:30 Kuviotanssi, kaikenikäisille, Pentti Nimell

Kl 17:30 Voimistelu, istu, seiso, kävele tai hypi, Hannele Lemström

Perjantai

Kl 12:00 Eläkeläispäivä Näppärät, Teuvo Nevala (joka kuukauden viimeinen perjantai)

Kl 13:00 Kirjakerho ja luento, lue kirjaa, kuuntele toisia, naura ja hörise, Toivo Hoffrén (katso Näppärät)

Lauantai

Kl 14:00-18:00 Tilaussaunat, kaksi saunaa, hyvät löylyt ja uimaranta, Puh 021-12 22 08

Sunnuntai

Kl 16:00 Tanhu, miellyttävää pyörähtelyä ja kaunista katseltavaa, Allan Törmänen (parittomilla viikoilla)

Suomitupa avoinna maanantaina ja torstaina klo 11 – 14. Kaikki toiminnot Suomituvalla.

Syyskauden kurssit 2020

Kurssit ja opintopiiri alkavat seuraavasti:

		Kurssi alkaa	Aika
Askartelu	keskiviikko	9.9	14.00
Boule	maanantai	7.9	13.00
Englanti	maanantai	7.9	14.00
Karaokekerho	keskiviikko	19.8	18.00
Kirjakerho	perjantaina	4.9	13.00
Mieskuoro	tiistai	1.9	17.00
Paritanssi	maanantai	14.9	18.00
Senioritanssi	torstai	3.9	14.30
Tanhu	sunnuntai	4.10	16.00
Teatteri	tiistai	8.9	14.00
Ruokailu	maanantai		12.00
Tuppi	maanantai	17.8	11.00
Voimistelu	torstai	17.9	17.30

Ottaen huomioon Coronan, voivat opintopiirit tavata ja sopia keskuudessaan toiminnasta.

Muita sisätila tapahtumia ei toistaiseksi järjestetä!

Ennen oli miehet rautaa

Louhijat laskeutuvat maan alle korvossa

Rauta

Tiukoille siinä joutuivat naiset ja lapsetkin, sillä usein oli koko perhe louhoksella töissä.

Miehet louhivat maan alla, josta irtisaadut kivet nostettiin kuilun kautta ylös maanpinnalle suurissa rautakorvoissa. Sitten naiset ja lapset hakkasivat kivet pieniksi paloiksi, sekä erottelivat malmikivet.

Rautaa sisältävät murskeet kaadettiin uuniin, jossa malmi sulii 1600°C ja valui muottiin.

Rautaharkot kuljetettiin hevosilla ja sittemmin junalla satamiin edelleen kuljetettavaksi laivoilla. Eniten Saksaan. Satamassa Kruunu mittasi malmin ja otti osansa verona.

Mursketta työnnettiin vaunuissa kiskoja pitkin

Työkalut

Kaivoksessa porattiin käsiporalla reikiä ja kiviä irroitettiin kangella ja lekalla.

Sitten kivet nosteltiin rautakorvoihin ja hissattiin maanpäälle.

Puuhiili oli arvokasta, sitä on näytillä turistille, Raili Alari

Puuhiili

Puuhiiltä kului sulatusuunien kuumentamiseen suuret määrät. Metsää kaadettiin, miiluja rakennettiin ja asutukset seurasivat mukana.

Suomalaiset kaskenpoltajat lähestyivät samoja alueita ja kuningas kielsi kaskenpolton kaivosalueella.

Silti koko Bergslaget tyhjentyi puista, mutta samoihin aikoihin tuli pieni kaivostoiminta kannattamattomaksi.

Bergslagetin alueella on useita kaivosalueita siistitty museoiksi, joita asiasta kiinnostuneet voivat tutkia ja turistit ihmetellä.

Vanhana haluaa tietää mitä on tapahtunut vieläkin vanhempaan aikaan. Nyt on aikaa kierrellä ja tutustua vanhaan. Samalla voi nauttia nykyajasta toisten hoivissa.

Lääketiede

<p>Ennen aikaan olivat lääkärit harvassa, mutta kansa paransi itsensä ja naapurinkin omilla konsteillaan. Tässä pari hyvää ohjetta vuodelta 1915 kokeiltavaksi.</p> <p>Harvenevat hiukset hoidetaan seuraavasti: 2g suolaa liotetaan 50g rommiin ja lisätään 50g risiniöljyä. Sekoitus hangataan päähän kaksi kolme kertaa viikossa muutaman kuukauden ajan.</p>	<p>Kurttuinen naama oikaistaan seuraavasti: Sekoita kahteen kananmunan valkuaiseen puoliksi ohrajauhoja ja papu- hernejauhoja sakeaksi tahnaksi, joka kuivataan. Hankaa se sitten pulveriksi. Sulata talia ja hunajaa puoliksi ja sekoita siihen pulveri. Levitä seos illalla naamalle ja anna vaikuttaa yön yli.</p>
---	--

Covid-19 oireet

Tavalliset: Kuume, kuivayskä ja väsymys

Vähemmän tavalliset: Lihas- ja nivelsärky, kurkkukipu, ripuli, silmätulehdus, pääkipu, heikentynyt hajua- ja makuaisti, ihottuma

Roistot vaarana

<p>Toimi turvallisesti verkossa (tietokoneella).</p> <p>Käytä kahta pankkitiliä, joista toisella on vain pienempiä summia. Sitä tiliä voit sitten käyttää verkkokaupassa ja muutenkin korttistoissa. Jos kortti häviää tai tilinumero ryöstetään, niin vahinko jää pieneksi.</p> <p>Ole varovainen henkilötietojesi kanssa. Anna tietosi, kun olet varma mihin niitä tarvitaan. Käytä Bank ID. Silloin pankki ottaa usein vastuun ja hyvittää vahingon.</p>	<p>Ryöstäjät liikkeellä</p> <p>Tulevat avonaisista ovista Kysyvät vettä janoonsa Haluavat lainata puhelinta Myyvät tuotteitaan ovella ja kadulla Haluavat tarkistaa vesimittarin Soittavat etukäteen ja sopivat ajan Haluavat tutkia huoneiden sijainnit Sanoo olevansa pankin asialla</p> <p>Laukun varastus, taskuvarkaus, väkivalta</p>
--	---

<p>Ohje ulkona</p> <p>Pidä huolta pankkikortista ja salasanasta</p> <p>Säilytä pankki- automaattikortti erillään salasanasta</p> <p>Säilytä käteistä mahdollisimman vähän</p> <p>Maksa laskut autogiro / internetbank</p> <p>Suojaa salasanana, varsinkin kun toisia lähellä</p> <p>Pidä suuremmat rahamäärät eri tilillä</p> <p>Pidä huolta käsilaukustasi ja lompakostasi</p>	<p>Ohje kotona</p> <p>Pidä tuntemattomat ulkona</p> <p>Käytä ovisilmää ja varmuusketjua</p> <p>Vaadi henkilöllisyystodistus (talonmies yms)</p> <p>Roistot yleensä kohteliaita ja hyvin puettuja</p> <p>Tuntemattomat autot ja ihmiset pihalla</p> <p>Kuvaa ja merkkää arvoesineesi</p> <p>Kotivaakuutus kunnossa</p>
--	--

Täytä tämä ennen hätää

FRAMTIDSFULLMAKT FÖR BANKÄRENDE

Villkor, anvisning för ifyllande samt information, se nästa sida

Fullmakts-givare	Namn och adress <i>Toivo</i>	Personnummer
		Telefon (även riktnr)
Fullmakts-havare 1	Namn och adress <i>Sofia</i>	Personnummer
		Telefon (även riktnr)
Fullmakts-havare 2 (valfritt med flera)	Namn och adress	Personnummer
		Telefon (även riktnr)
	Om flera fullmaktshavare har utsetts får de företräda mig var för sig.	
Fullmaktens ikraftträdande	Fullmakten träder i kraft vid den tidpunkt då jag på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller något liknande förhållande varaktigt och i huvudsak inte längre har förmåga att ha hand om de angelägenheter som fullmakten avser. Det är fullmaktshavaren som bedömer när ett sådant tillstånd har inträtt.	
Fullmaktens omfattning	Jag ger ovan angiven/angivna fullmaktshavare fullmakt att för min räkning företräda mig avseende samtliga frågor som sammanhänger med mina ekonomiska angelägenheter. Fullmakten innebär rätt för fullmaktshavaren att bland annat: <ul style="list-style-type: none">För min räkning göra uttag på samt avsluta samtliga mina vid var tid befintliga inlåningskonton, depåkonton (likvid- och avkastningskonton), fondkonton, värdepapperskonton, värdepappersdepåer, investeringssparkonton eller motsvarande, eller för min räkning öppna motsvarande konton/depåer.	

Jälkeen jääneet iloitsevat, kun heittä olen auttanut silloin, kun vielä voin.

Sokeritoukka (Silverfisk)

Ravinto

Sokeritoukat pysyttelevät pääasiassa löytämänsä ravinnonlähteen läheisyydessä. Ravinnoksi käy lähes mikä tahansa tärkkelyspitoinen aine. Sokeritoukat syövät leivänmuruja, jauhoja, kuivattua lihaa ja niitä voi löytää muropaketeistakin. Sokeritoukat kykenevät myös hajottamaan selluloosaa. Tapettiliima, kirjojen sidontaan käytetty liima, homeinen paperi ja valokuvat maistuvat sokeritoukille. Ne voivat myös tehdä reikiä likaisiin tekstiileihin, nahkaan, kumiin ja synteettisiin materiaaleihin. Ihmisestä pudonneet hiukset, ihokarvat, ihosolukko ja lika ovat sokeritoukkien ruokaa kylpyhuoneissa. Sokeritoukkien runsaus voi olla merkki huoneiston kosteusvauriosta, koska sokeritoukat syövät myös homesienten rihmastoja ja itiöitä. Sokeritoukat käyttävät usein proteiinilähteinään muiden kuolleiden hyönteisten raatoja. Ne voivat syödä myös oman lajinsa tyhjiä kuoria tai jopa toisia vahingoittuneita lajitovereitaan. Yksilö voi selvitä jopa vuoden ilman ravintoa.

1. *pyyhkäise vähän etikkaa listoihin, missä toukat viihtyvät*
2. *Halkaise peruna, tee muutamia viiltoja ja laita plastikkapussiin. Kun syöjiä on kertynyt aterialle, laita pussinsuu kiinni ja laita roskiin.*
3. *Sekoita leivinjauhetta sokeriin ja tarjoa toukille. Kun ne syövät sekoitusta ne turpoavat ja kuolevat. Muuten elävät 3-4 vuotta.*
4. *Pidä paikat kuivina ja puhtaina*

Sokeritoukka

Katajaisten muistoja 60v

Jo 50-luvulla alkoi suomalaisia muuttaa Ruotsiin isommassa määrin. Töitä riitti ja rahaa tuli tasaiseen tahtiin. Saman mielisiä ja kielisiä kasaantui työpaikoille ja vapaa-ajan viettoon. Moni rymysi ja remusi viikonloput, mutta joukossa oli myös rauhallisempaa väkeä, jotka halusivat järjestää vapaa-aikansa yhdessä. Perustettiin **Västeråsin suomalainen seura ja Suomalainen filmikerho**.

1960 lopetettiin entiset seurat ja perustettiin **Västeråsin Katajaiset**. Nimi sitten muutettiin 1967 **Suomiseura Katajaiset Västerås**. **Asea** antoi huoneistoja seuran käyttöön. Äitienpäiväjuhla vietettiin jo ensimmäisenä vuotena ja on ollut joka vuosi ohjelmassa siitä lähtien (paitsi vuonna 2020 Pandemin takia).

Maahanmuuttajat olivat nuoria ja elämänsä vilkkaimmassa ajassa. **Tanssi** oli siihen aikaan keino, joka veti eri sukupuolet toistensa syliin. Katajaiset järjesti tanssitilaisuuksia ahkeraan ja seuran talous pysyi vakaana, kun lippuja myytiin parhaillaan yli 500 per ilta. Usein tuli orkesteri ja laulajat Suomesta, mutta Västeråsin **Sävel-Sepot** oli useiten paikalla.

Urheilu on aina ollut suomalaisen mieliharrastus. Niinpä Katajaisten toimintaan ilmestyi monta urheilua porukkaa. Lentopallo, pesäpallo, jalkapallo, yleisurheilu, pöytätennis, lasten urheilu ja autosuunnistus.

1972 järjestettiin ensimmäiset **Suomipäivät** Vallbyn ulkoilmamuseossa.

1974 perustettiin **Katajaisten Tanhujaosto**, joka oli suuri ja menestyvä. Aikuiset näyttivät mallia ja nuoret tulivat perässä. Lapsitanhuajia oli parhaillaan toista sataa.

Jäsenmäärä kasvoi alkuaikoina, ollen suurimmillaan yli 1300. 80-luvulle tultaessa alkoivat vanhimmat jo rauhoittua ja jäsenmäärä väheni. Tänäpä on vielä lähes 300 Katajaisten jäsentä, joiden keski-ikä lähenee nopeasti jo kahdeksaakymmentä.

1982 Katajaisten jäsenet rakensivat saunan **Suomirannalle** ja siitä rakennusta on suurennettu vuosien mittaan aina nykyiseen muotoonsa. Oma kansa on aina ollut vasaran varressa. 1992 muutettiin koko toiminta nykyiselle paikalle.

Katajaisten oma lehti **Katajaiset kaiut** alkoi ilmestyä 1969.

Seuraava lehti **Meikäläinen** toimi yli varojen ja seura joutui sen lopettamaan 1978. Seura joutui taloudellisiin vaikeuksiin.

Kunta tuli apuun ja Katajaiset alkoivat uuden ajan tanssien.

2000-luvulle päästiin Paavo Jokisen tekemän lehden myötä. **Katajaiset** lehti lähetettiin jäsenille postissa neljästi vuoteen.

Vuonna 2016 aloitti Toivo Hoffrén lehden teon. Samalla siirryttiin tietokoneaikaan ja yli neljä miljardia ihmistä voi lukea lehteä ilmaiseksi netissä. Näinä vuosina lehti on ilmestynyt neljästi vuodessa. Jos haluaa lukea Katajaiset lehteä parerilla, niin se käy kirjurin avulla. Paina vain PRINT nappulaa koneellasi ja lehti pulpahtaa ulos.

Tänäpä Suomi Seura Katajaiset on hyvin menestyvä seura voimakkaalla taloudellisella pohjalla.

Kun jäsenet ovat eläkeläisiä, niin kunta ottaa suuremman vastuun. Nykyisin yritetään hoitaa vanhuksia mahdollisimman pitkään hoitolaitosten ulkopuolella.

Kuva: Katajaisten vanha keittiö ja kokkikerho toimissaan

Kuva: Katajaisten syntyessä tienvarsien näky

Katajainen kansa esittelyssä

Mirja ”Rosa” Järvinen syntyi 27/3 1948 Kangasniemellä neljäntenä kymmenlapsiseen perheeseen. Viisi tyttöä ja viisi poikaa siinä kasvoi pienellä maatilalla. Elantoa antoi kolme lehmää, sika ja hevonen. Isä oli usein viikot metsätöissä hevosen kanssa sekä keväisin uitossa. Talo oli pikkuinen, mutta jokainen löysi paikkansa.

Mirja lypsi lehmiä ja oppi taloustöitä äidin apuna. Keväisin hän kuori ropseja. Sitten naapuriin pikkupiiaksi. Mutta iso muutos Mirjan elämään tuli 1967, kun hän muutti Sipooseen kotiapulaiseksi. Koti jäi kauaksi ja vielä kauemmaksi se jäi 1969, kun Mirja houkuteltiin Ruotsiin lapsenlikaksi Jakobsbergiin. Vieras kieli vähän hirvitti, mutta ajan ja käytännön myötä siitä tuli hyvin toimiva toinen kieli myös Mirjalle.

Mirja Järvinen löysi lopullisen työn vuonna 1971 Maraboun tehtaalta. Siellä hän työskenteli eläkepäiville asti, eli 41 vuotta. Aluksi makeisnauhalla ja viimeiset vuodet univormuisena vahtina portilla.

Mirja Järvinen syksyllä 2020

Vaalean sininen Mirja nuorena

Kristiina tyttö syntyi 1978 ja Mirja oli yksinhuoltajaäiti. Mirja luetteli paikkoja joissa hän on käynyt, Viipuri, Oslo, Tallina, Barcelona, Gran Canaria, Budapest, mutta kaukaisen kaukomatkan hän teki vuonna 2006, silloisen kihlattunsa Sulo Pokan kanssa. Matka vei heidät Kiinaan ja sieltä aina Mongoliaan asti Mansuurian kukkuloiden yli. Kobin autiomaassa seurue asui teltoissa.

Vuonna 2013 Mirja Järvinen muutti Västeråsiin. Seuraavana vuonna jo askeleet veivät Katajaisille. Voimisteluryhmässä hän on ollut koko ajan. Sitten mukaan tuli askarteluryhmä, keittiöporukka ja varsinkin tanssi, joka on vieläkin tärkeä harrastus. Kaikki Mirjan harrastukset kohentavat kuntoa, kuten uinti, kuntosalii, pyöräily ja kävely.

2010 Mirja tapasi Martti Joen tansseissa ja siitä lähtien he ovat tanssineet yhdessä, vaikka heillä onkin eri osoitteet. Ruokaa he laittavat toinen toisilleen ja ovat kaikkiruokaisia. Kala ja jäätelö ovat kuitenkin ne parhaat.

